

Οι νέες αντεργατικές αναδιαρθρώσεις,  
η ταξική οργάνωση στη βάση με ελευθεριακά χαρακτηριστικά  
και ο συνολικός αγώνας για την απελευθέρωση των εργαζομένων

Libertatia, συλλογικότητα για τον ελευθεριακό κομμουνισμό,  
μέλος της ΑΠΟ-ΟΣ  
Ιούνιος 2022

## Περιεχόμενα

Μερικά εισαγωγικά λόγια.....	3
Οι εργασιακές συνθήκες σήμερα.....	5
Οι πρόσφατοι εργατικοί αγώνες.....	17
Η ανάγκη και οι προοπτικές της ταξικής οργάνωσης στο παρόν.....	22

## Μερικά εισαγωγικά λόγια

Η αρχική πρόθεση για τη συγγραφή της συγκεκριμένης μπροσούρας είναι η καταγραφή και η διάδοση μερικών σκέψεων σχετικά με το ζήτημα της εργασίας στις μέρες μας και της ανάγκης της περαιτέρω οργάνωσης και σε ταξικό επίπεδο του ευρύτερου ελευθεριακού-αναρχικού κινήματος. Προφανώς, αναφερόμαστε σε ένα ζήτημα που είναι ιδιαίτερα πολύπλευρο και δεν μπορεί να εξαντληθεί στα πλαίσια μιας μικρής μπροσούρας μιας αναρχικής συλλογικότητας, αλλά χρειάζεται μια συντονισμένη κι επίμονη προσπάθεια των οργανωμένων και μη δυνάμεων του ευρύτερου κινήματος, ώστε να ξεκινήσει μια διαδικασία οργανωτικής ανασυγκρότησης σε ταξικό επίπεδο. Βάση της μπροσούρας αποτελεί η εισήγηση που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του δεύτερου ελευθεριακού φεστιβάλ κατελημμένων χώρων και συλλογικοτήτων στη Θεσσαλονίκη με τίτλο «Οι νέες αντεργατικές αναδιρθρώσεις, η ταξική οργάνωση στη βάση με ελευθεριακά χαρακτηριστικά και ο συνολικός αγώνας για την απελευθέρωση των εργαζομένων». Η προσπάθειά μας έγκειται στη συγκέντρωση και ανάλυση κάποιων στοιχείων σχετικά με τα εργασιακά δεδομένα στο σήμερα τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο, σχετικά με ζητήματα όπως η ανεργία, η φτώχεια, η επισφαλής εργασία, τα εργατικά ατυχήματα, το πρόσφατο αντεργατικό νομοσχέδιο, οι ακηδεμόνευτοι αγώνες που προκύπτουν στη βάση, καθώς επίσης και η ανάγκη και οι προοπτικές οργάνωσης σε ταξικό επίπεδο του αναρχικού κινήματος. Για κάθε ένα από τα συ-

γκεκριμένα ζητήματα μπορούν να αφιερωθούν τόμοι ολόκληροι, γι' αυτό και η προσπάθειά μας συνίσταται στο να γίνει μια μικρή σύνοψη της κατάστασης και να κατατεθούν ορισμένες σκέψεις για το επόμενο διάστημα, οι οποίες θα συνοδευτούν και από συγκεκριμένες κινήσεις προς την αντίστοιχη κατεύθυνση, με σκοπό την οργανωτική ενίσχυση του κινήματος σε ευρύτερα πεδία και την περαιτέρω διάδοση κι εξάπλωση των ελευθεριακών προταγμάτων.

## Οι εργασιακές συνθήκες σήμερα

Η επίθεση από κράτος και κεφάλαιο στα φτωχά και καταπιεσμένα κοινωνικά στρώματα έχει εκδηλωθεί με ιδιαίτερη ένταση στον ελλαδικό χώρο τα τελευταία χρόνια. Μια επίθεση πολύπλευρη και πολυεπίπεδη που προσπαθεί να στερήσει από τον κόσμο της εργασίας κάθε προοπτική αντίστασης και παράλληλα να ξεριζώσει κάθε εργασιακό δικαίωμα που έχει κερδηθεί τους προηγούμενους δύο αιώνες από το εργατικό κίνημα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πανδημία του covid-19 που έχει ξεσπάσει τα τελευταία δύο χρόνια και η διαχείρισή της από κράτος και κεφάλαιο ενισχύει και διαμορφώνει ένα ασφυκτικότερο πλαίσιο για τη μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία. Η νεοφιλελεύθερη διαχείριση έρχεται να υλοποιήσει με τους σκληρότερους όρους μια οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση που συνθλίβει τα κατώτερα στρώματα, φτωχοποιεί μεγάλο μέρος του πληθυσμού και έχει ως πρωταρχική επιδίωξη τη μεγιστοποίηση του κέρδους των ισχυρών και τη διαφύλαξη των προνομίων των οικονομικών και πολιτικών ελίτ.

Μέσα σε αυτή τη συνθήκη η τωρινή ακροδεξιά κυβέρνηση -ακολουθώντας τις στρατηγικές επιλογές όλων των προηγούμενων κυβερνήσεων- έχει περάσει το νομοσχέδιο για την περιστολή των διαδηλώσεων, τον αντιπεριβαλλοντικό νόμο, τον νέο εκπαιδευτικό νόμο όπου ορίζεται και η ύπαρξη πανεπιστημιακής αστυνομίας καθώς και το νέο νομοσχέδιο για τα εργασιακά, το ασφαλιστικό και τη συνδικαλιστική δράση. Τα μέτρα αυτά έρχονται να συμπληρώσουν μια πολιτική χρόνων, η οποία ακολουθεί το δόγμα της νεοφιλελεύθερης

διαχείρισης της κρίσης του καπιταλισμού, δηλαδή οικονομικά και διοικητικά μέτρα αναδιάρθρωσης του κράτους με στόχο την επιβίωση του μηχανισμού του με κάθε κόστος, με τη συνεχή ενίσχυση κι ελάφρυνση του μεγάλου κεφαλαίου και τη συνεχή υποτίμηση της ζωής των κατώτερων τάξεων, με μια αλληλουχία μέτρων που εφαρμόστηκαν απαρέγκλιτα από κάθε κυβέρνηση (σε συνεργασία με το ΔΝΤ και την ΕΕ) από το 2010 μέχρι και σήμερα και παρουσιάζονται ως μέτρα για την «οικονομική ανάπτυξη». Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι τον Μάιο του 2021, εν μέσω πανδημίας, η κυβέρνηση είχε προσθέσει με δική της πρωτοβουλία και με την έγκριση των ευρωπαϊκών θεσμών τον «εκσυγχρονισμό του εργατικού δικαίου» στο πλαίσιο της μεταμνημονιακής επιτήρησης. Έτσι, η δέσμευση πέρασε αυτόματα στις μεταρρυθμίσεις του Εθνικού Σχεδίου για το Ταμείο Ανάκαμψης, ως προϋπόθεση για την εκταμίευση πόρων.

Οι κινήσεις αυτές είναι ενδεικτικές μιας συμπαγούς πολιτικής, μιας σταθερής πολιτικής και οικονομικής διαχείρισης που ακολουθεί πιστά το δόγμα του νεοφιλελευθερισμού, η οποία δεν αντιστοιχεί σε κάποια «ελληνική ιδιαιτερότητα», αλλά εφαρμόζεται με αντίστοιχο τρόπο σε πανευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα, ανάλογα με τις κατά τόπους συνθήκες και το οικονομικό και βιοτικό επίπεδο της κάθε χώρας φυσικά. Η όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, η επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα, η απαξίωση της ανθρώπινης ζωής, η εντατικοποίηση της εργασίας, η διεύρυνση του κοινωνικού ελέγχου από το κράτος και η διακυβέρνηση μέσω της καταστολής είναι ενδεικτικά κάποιες από τις κυρίαρχες όψεις του

σημερινού καπιταλιστικού συστήματος, ενός «σύγχρονου ολοκληρωτισμού» που διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο στις σχέσεις μεταξύ κεφαλαίου κι εργασίας, μεταξύ κράτους και κοινωνικής βάσης.

Ενδεικτικά, συνδυάζοντας στοιχεία του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ και της μη κυβερνητικής οργάνωσης Oxfam, δηλαδή οργανισμών που δεν φημίζονται με κανέναν τρόπο για τη ριζοσπαστικότητά τους, μαθαίνουμε ότι το πλουσιότερο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού κατέχει το 52% του συνολικού εισοδήματος, ενώ το φτωχότερο μισό του πληθυσμού το 8%. Όσον αφορά τον παγκόσμιο πλούτο, τα αντίστοιχα νούμερα ανέρχονται σε 76% και 2%. Μάλιστα, τα τελευταία 20 χρόνια η στατιστική διαφορά μεταξύ αυτών των δύο κατηγοριών έχει διπλασιαστεί, πλησιάζοντας τα επίπεδα των αρχών του προηγούμενου αιώνα. Προφανώς, η όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων εντάθηκε ακόμη περισσότερο με την έξαρση της πανδημίας του κορονοϊού. Το 2020 επισφραγίστηκε η σημαντική αύξηση του ποσοστού των δισεκατομμυριούχων στον παγκόσμιο καταμερισμό του πλούτου, καθώς από 1% το 1995, πλέον έχει ξεπεράσει το 3%. Αυτή η παγκόσμια ελίτ των 2.755 ανθρώπων είδε τις περιουσίες της να αυξάνονται περισσότερο από το ξέσπασμα της πανδημίας σε σχέση με τα προηγούμενα 14 χρόνια μαζί, ενώ το 80% του συνόλου των εμβολίων μοιράστηκε στις χώρες του G-20.<sup>1</sup>

---

1 <https://www.weforum.org/agenda/2021/12/global-income-inequality-gap-report-rich-poor/>

<https://www.oxfam.org/en/5-shocking-facts-about-extreme-global-inequality-and-how-even-it>

Όλα τα παραπάνω αποτελούν απλώς τη στατιστική εικόνα της όξυνσης της φτώχειας και των ταξικών ανισοτήτων που έχει επιταχυνθεί ιδιαίτερα τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, συνέπεια μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης διαχείρισης σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία συνδυάζεται με μια συστηματική πολιτική επίθεση εξάλειψης των τελευταίων εργατικών δικαιωμάτων και μια ιδεολογική ηγεμονία προκειμένου να αφαιρεθεί από τα καταπιεσμένα κοινωνικά στρώματα κάθε στοιχείο διεκδίκησης και ριζοσπαστικότητας.

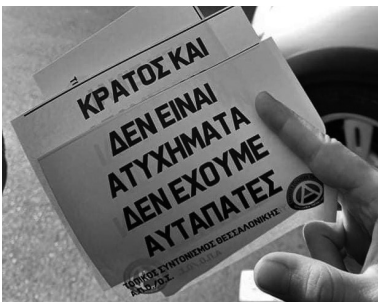
Σε εγχώριο επίπεδο, το ελληνικό κράτος δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση όσον αφορά τις συγκεκριμένες εξελίξεις. Από το 2009 κι έπειτα, με μια σειρά αλληπάλληλων μέτρων ενίσχυσης του μεγάλου κεφαλαίου και περαιτέρω φτωχοποίησης της κοινωνικής βάσης, εκδηλώνεται μια συνεχής επίθεση επίτασης της εκμετάλλευσης κι εξαθλίωσης των φτωχότερων στρωμάτων. Το τελευταίο εργασιακό νομοσχέδιο αποτελεί ακόμα ένα επεισόδιο της ευρύτερης επίθεσης κράτους και κεφαλαίου, επιχειρώντας την κατάργηση του εργατικού ωραρίου του οχταώρου και τη θεσμοθέτηση της (ήδη) απλήρωτης υπερωρίας, την οποία συμψηφίζει με άδειες και ρεπό. Όπως ορίζει: «Κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, επιχειρήσεις θα μπορούν να απασχολούν εργαζόμενους ως δέκα ώρες ημερησίως κατά μέγιστο, χωρίς πρόσθετη αμοιβή, εφόσον εντός του ίδιου εξαμήνου εξοφλούν τις ώρες με αντίστοιχη μείωση ωρών ή ρεπό ή ημέρες άδειας». Αυτό που θα ισχύει δηλαδή είναι ότι ένας εργαζόμενος δεν θα δικαιούται κι επίσημα πλέον πληρωμή των υπερωριών κι ενώ θα δουλεύει έως και δέκα ώρες ανά



μέρα, θα πληρώνεται μόνο για τις οχτώ. Επίσης, ανοίγει τον δρόμο για τη νομιμοποίηση ακόμα και της δωδεκάωρης εργασίας, επεκτείνει την κατάργηση της κυριακάτικης αργίας σε περισσότερους κλάδους, ενισχύει την ήδη υπάρχουσα ευελιξία κι εντατικοποίηση των εργασιακών σχέσεων μέσω και της επέκτασης και μονιμοποίησης της τηλεργασίας και παρέχει περισσότερες διευκολύνσεις στο κομμάτι των απολύσεων. Ένα σημαντικό σημείο του συγκεκριμένου νόμου που πρέπει να αναδειχθεί είναι πως πλέον ο μόνος αρμόδιος για την προστασία από σεξουαλικές παρενοχλήσεις στο χώρο εργασίας είναι ο εργοδότης. Όπως προκύπτει από το άρθρο 5 του νομοσχεδίου για τα εργασιακά αναφορικά με τις «υποχρεώσεις εργοδότη για πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης». Φυσικά δεν υπάρχει καμία απολύτως πρόβλεψη εάν την σεξουαλική παρενόχληση την ασκεί ο εργοδότης.

Το νομοσχέδιο, την ίδια στιγμή που καταπατά το οχτάωρο, βάζει στο στόχαστρο και προσπαθεί να εξαφανίσει τις απεργίες και τις ριζοσπαστικές διεκδικήσεις των από τα κάτω. Κινήσεις που αποτελούν πάγια αιτήματα της άρχουσας τάξης εδώ και καιρό, με σκοπό να εντείνουν την εργασιακή εκμετάλλευση και να ξεριζώσουν κάθε μορφή αντίστασης που μπορεί να αναπτυχθεί στους χώρους δουλειάς. Κάθε προσπάθεια συγκρότησης αντιστάσεων θα μπορεί να κηρύσσεται παράνομη, εφόσον θεωρηθεί πως είναι ριζοσπαστική ή “ασκεί ψυχολογική βία». Στην ουσία ο εργοδότης θα μπορεί ανά πάσα στιγμή να θέτει την απεργία εκτός νόμου, ενώ με αυτό τον τρόπο απαγορεύεται η περιφρούρηση της απεργίας

και οι καταλήψεις εργασιακών χώρων. Επίσης, προβλέπεται η δημιουργία απεργοσπαστικού μηχανισμού με τον μανδύα του προσωπικού ασφαλείας, που θα φτάνει το 40% των εργαζομένων. Αναιρεί λοιπόν θεμελιώδεις συνδικαλιστικές ελευθερίες μέσω της στοχοποίησης των απεργιών και των εργατικών και συνδικαλιστικών κινητοποιήσεων αλλά και εργαζομένων που αντιστέκονται, με πιο πρόσφατο παράδειγμα την περίπτωση στα πετρέλαια της Kavala Oil, όπου πραγματοποιήθηκε η πρώτη ομαδική απόλυση της πλειοψηφίας των εργαζομένων αλλά και τις εκδικητικές απολύσεις των αγωνιζόμενων υγειονομικών. Είναι φανερό πως ο συγκεκριμένος νόμος έρχεται να καταπνίξει κάθε εργασιακό δικαίωμα και κατάκτηση καθώς και να στοχοποιήσει τον κόσμο του αγώνα και τις αντιστάσεις που οργανώνονται από τα κάτω, τις απεργίες των σωματείων βάσης, τις ταξικές



πρωτοβουλίες, τις κινητοποιήσεις συλλογικοτήτων και συλλογικών οργανώσεων. Δικαιώματα που κάποτε φάνταζαν δεδομένα, τώρα φαντάζουν σαν μακρινό όνειρο. Η συνολική επίθεση στην εργατική τάξη και στα καταπιεσμένα κοινωνικά στρώματα δεν αποτελεί θέμα κρατικής διαχείρισης, καθώς η ατζέντα είναι κοινή και ξεπερνάει υποτιθέμενες «ιδεολογικές» διαφωνίες.

Το τελευταίο αντεργατικό νομοσχέδιο απλώς αποτελεί συνέχεια παλιότερων νομοσχεδίων που έχουν επικυρωθεί από όλες τις προηγούμενες κυβερνήσεις, όλων των αποχρώσεων,

και συμβαδίζει με μια συνολική διαδικασία αναδιάρθρωσης της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης που εκτείνεται σε κάθε πτυχή της ζωής, στην εργασία, στην εκπαίδευση, στο κόστος ζωής, στο περιβάλλον κτλ. Αναφερόμαστε προφανώς σε μια στρατηγική επιλογή του κεφαλαίου, επιλογή που εντοπίζεται σε όλες τις ευρωπαϊκές -κι όχι μόνο- χώρες, ακόμα και σε αυτές που θεωρούνται «προπύργια» του κοινωνικού κράτους και πρότυπα «υγιών» εργασιακών σχέσεων, όπως η Αυστρία και η Γαλλία. Οι μύθοι της σοσιαλδημοκρατίας και καπιταλισμών «με ανθρώπινο πρόσωπο» έχουν καταρρεύσει για τα καλά και το μόνο που μένει είναι μια συνεχής επίθεση στα τελευταία δικαιώματα και κατακτήσεις που έχουν απομείνει, επίθεση που συχνά δεν μένει αναπάντητη, όπως δείχνουν και οι κινητοποιήσεις των τελευταίων χρόνων στη Γαλλία ενάντια στο νέο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό νομοσχέδιο της κυβέρνησης Μακρόν, οι πρόσφατες απεργίες στην Ισπανία που εκδηλώθηκαν σε διάφορους κλάδους αλλά κι ενάντια στην εργασιακή μεταρρύθμιση, οι μεγάλες κινητοποιήσεις στη Φλωρεντία αλλά και σε όλη την Ιταλία ενάντια στην απόλυση 442 εργατών της πολυεθνικής GKN, η οργάνωση των εργατικής τάξης στις ΗΠΑ και μάλιστα σε εταιρείες-κολοσσούς, όπως η Starbucks και η Amazon, μέχρι και τη μεγαλύτερη οργανωμένη απεργία στην ιστορία που πραγματοποιήθηκε το φθινόπωρο του 2020 στην Ινδία με τη συμμετοχή περισσότερων από 250 εκατομμυρίων εργατών και αγροτών.



Δεν υπάρχει κανένα περιθώριο αμφιβολίας ότι -όσον αφορά τον ελλαδικό χώρο- οι κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων με τη διαχείριση που ακολουθούν εξυπηρετούν τα συμφέροντα των ανώτερων τάξεων, τις οποίες εκπροσωπούν. Δίνουν μάχη για να διατηρήσουν αλώβητα και να ενισχύσουν περαιτέρω τα προνόμια τους και τη θέση εξουσίας τους οι πολιτικά και οικονομικά ισχυροί. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ελλάδα είναι σταθερά από τις πιο φτωχές χώρες της ΕΕ, με καλπάζουσα ανεργία και ανεπάρκεια στήριξης των χαμηλόμισθων. Έχει πλέον τη μεγαλύτερη ανεργία των νέων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε, ενώ τα προηγούμενα χρόνια είχε την υψηλότερη ανεργία συνολικά. Συγκεκριμένα, ξεκινώντας από το 2014 το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα έφτασε στο ιστορικά υψηλό 27,9% (από 7,6% το 2008 και 9,5% το 2009). Έκτοτε η ανεργία ακολούθησε μεγάλη πτωτική τάση με το ποσοστό των ανέργων να φτάνει το 16,8% το 2019, το 15,9% τον Απρίλιο του 2020 και το 17% τον Απρίλιο του 2021. Τον Ιανουάριο του 2022 η ανεργία στην Ελλάδα ήταν στο 12,8%, δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρωζώνη, ενώ είναι πρώτη στην ανεργία των νέων με 31,1% (το ποσοστό αυτό τον Φεβρουάριο του 2021 ήταν στο 40,2%).<sup>2</sup> Φυσικά, ο υπολογισμός του ποσοστού ανεργίας δεν μπορεί να γίνει με αμιγώς στατιστικούς όρους, ειδικά αν προσθέσουμε σε αυτή πτυχές της εργασίας στην Ελλάδα που είναι αρκετά διαδεδομένες και μη μετρήσιμες, όπως η ανασφάλιστη και μαύρη εργασία, η επισφάλεια στην οποία παραμένουν χιλιάδες εργαζόμενοι κι εργαζόμενες, η οποία έχει ενταθεί και με την πανδημία του κορονοϊού και η

---

2 <https://m.naftemporiki.gr/story/1848013/eurostat-simantiki-upoxorisi-tis-anergias-stin-ellada-ton-febrouario>

εποχιακή εργασία, η οποία είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη στην Ελλάδα, λόγω της κυρίαρχης θέσης που έχει ο τουρισμός στη ντόπια οικονομία. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη», κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2021 οι απολύσεις έφτασαν τις 2.066.741, ενώ την ίδια στιγμή έγιναν 2.202.421 προσλήψεις,<sup>3</sup> γεγονός που δείχνει με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο την επέκταση και διεύρυνση της «ευέλικτης» εργασίας μέσα από προγράμματα «ανάπτυξης» κι «ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας», τα οποία απλώς ωφελούν και διευκολύνουν τους εργοδότες κι όχι τους εργαζόμενους.

Η παρατεταμένη δεκαετής οικονομική κρίση και τα μέτρα λιτότητας που εφάρμοσαν όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις στο πλαίσιο των μνημονίων και της συνολικής καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης επέφεραν μια σειρά από αισχρές μεταβολές στο πεδίο της εργασίας, αυξάνοντας τα ποσοστά ανεργίας, ιδίως της νεανικής, και μετατρέποντας τις συνθήκες εργασίας σε εξοντωτικές και ολοένα και πιο απάνθρωπες για τους εργαζόμενους. Δεν είναι τυχαίο ότι τα εργατικά ατυχήματα παραμένουν σταθερά υψηλά εν έτει 2021, με πιο πρόσφατο παράδειγμα αυτό των τριών εργαζομένων οι οποίοι έχασαν τη ζωή τους από την ισχυρή έκρηξη σε εργοστάσιο κατασκευής δυναμίτιδας στα Γρεβενά. Λίγους μήνες πριν δύο διανομείς έχασαν τη ζωή τους εν ώρα εργασίας λόγω του γεγονότος ότι δεν υπήρχαν ούτε τα βασικά μέτρα ασφαλείας, κάτι που δείχνει και την παντελή έλλειψη κρατικής κι εργοδοτικής μέριμνας για τη σωματική ακεραιότητα των εργαζομένων και την

---

3 <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=11549409>



ίδια την ανθρώπινη ζωή. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2018 έγιναν 5.336 εργατικά ατυχήματα, ενώ ο αριθμός αυτός ήταν 5.107 τον επόμενο χρόνο<sup>4</sup>. Χαρακτηριστικά, το 2017 καταγράφηκαν 7.357 εργατικά ατυχήματα (ο μεγαλύτερος αριθμός από το 2000 όταν και δημιουργήθηκε η επιθεώρηση εργασίας), με τα 76 απ' αυτά να είναι θανατηφόρα.<sup>5</sup>

Όλα τα παραπάνω δεδομένα έχουν δημιουργήσει μια νέα συνθήκη στην αγορά εργασίας, στο πλαίσιο της οποίας εντείνονται -ειδικά ως προς τους νέους- οι μορφές εργασίας που χαρακτηρίζονται από επισφάλεια κι ελαστικότητα, όπως η μερική απασχόληση, η εκ περιτροπής απασχόληση, η εποχιακή απασχόληση, η μαύρη εργασία, οι απλήρωτες ή υποαμειβόμενες πρακτικές κ.λπ. Οι πτυχές αυτές αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της εργασίας στην Ελλάδα και οδηγούν στην περαιτέρω υποτίμηση των πληθειακών στρωμάτων, ενώ σ' αυτά πρέπει να συμπεριληφθούν οι επιπτώσεις της κρατικής διαχείρισης μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, η κατακόρυφη

4 <https://www.statistics.gr/documents/20181/3e03d2cd-d37e-846a-857a-5f06aef93e39>

5 <https://thepressproject.gr/apokalyptika-stoicheia-gia-ta-ergatika-atychimata-enas-ergatis-nekros-kathe-tesseractis-meres/>

αύξηση των τιμών σε βασικά αγαθά και τα παρελκόμενα του πολέμου στην Ουκρανία, εξελίξεις οι οποίες οξύνουν την εκμετάλλευση και την εξαθλίωση.

Σημαντικό είναι να αναφέρουμε επίσης πως το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας το 2018 ήταν 19%, ενώ το 2020 αυξήθηκε, φτάνοντας σχεδόν στο 22%, ενώ αναμένεται αύξηση του ποσοστού και το 2021, καθώς η αναστολή εργασίας είχε σημαντικές επιπτώσεις σε πολλά κομμάτια του πληθυσμού, ειδικά στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Οι αυξήσεις μάλιστα που πραγματοποιούνται ή έχουν πραγματοποιηθεί σε βασικά είδη πρώτης ανάγκης, από το ψωμί και τα αγροτικά προϊόντα μέχρι το ηλεκτρικό ρεύμα, τα καύσιμα και τα ήδη υψηλά ενοίκια (κυρίως στις μεγάλες πόλεις) πρόκειται να αυξήσουν δραματικά το κόστος ζωής, δημιουργώντας ένα ασφυκτικό πλαίσιο επιβίωσης για τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat σχετικά με τη φτώχεια στην Ελλάδα, το 2020 ο πληθυσμός που βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανερχόταν στο 27,5% του πληθυσμού, τρίτο υψηλότερο στην ΕΕ, ενώ τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού αντιμετώπιζε το 29,7% των νοικοκυριών με παιδιά στην Ελλάδα και το 25,7% των νοικοκυριών χωρίς παιδιά (3.043.869 άτομα), ενώ το 2019 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν στο 30% (3.161.936 άτομα)<sup>6</sup>. Τέλος, οι άνεργοι στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε ποσοστό 67,5%.

---

6 <https://www.statistics.gr/documents/20181/e944c120-8160-e879-8ca6-203c8f298156>

<https://m.naftemporiki.gr/story/1790775/eurostat-kindunos-ftoxeias-gia-to-275-stin-ellada-triti-sti-lista-i-xora-mas>



## Οι πρόσφατοι εργατικοί αγώνες

Μέσα σε αυτές τις κατακερματισμένες εργασιακές συνθήκες έχουν ξεσπάσει αρκετοί ελπιδοφόροι εργατικοί αγώνες σε όλες τις πλευρές της Ελλάδας. Αγώνες που αποτελούν σημάδια αντίστασης στην ανεμπόδιση επέλαση του μεγάλου κεφαλαίου εναντίον των ταξικά καταπιεσμένων στρωμάτων αλλά και μια προσπάθεια υπεράσπισης συγκεκριμένων εργασιακών δικαιωμάτων απέναντι στην επέλαση κράτους και κεφαλαίου ενάντια στην εργατική τάξη και την ευρύτερη κοινωνική βάση.

Στην Καβάλα οι εργαζόμενοι της Βιομηχανίας Φωσφορικών Λιπασμάτων (ΒΦΛ-ELFE) αγωνίζονται για τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα, για αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και μέτρα προστασίας για όλους. Εκεί πραγματοποιήθηκαν και οι πρώτες ομαδικές απολύσεις 133 εργαζομένων, οι οποίοι ήταν και μέλη του σωματείου. Με τον ίδιο τρόπο κινήθηκε και η εργοδοσία της Energean όπου ακολούθησαν κι εκεί τμηματικές, ομαδικές, εκδικητικές απολύσεις των εργαζομένων των πετρελαίων της Καβάλας. Και στις δύο περιπτώσεις, οι εργοδοσίες λειτούργησαν με παρόμοιο τρόπο. Με εργαλείο τον νόμο Χατζηδάκη και με πρόσχημα την εξυγίανση των επιχειρήσεων και τη μείωση του κόστους των





βιομηχανιών εκβίαζαν τους εργαζόμενους να υπογράψουν τις νέες συμβάσεις, ποινικοποίησαν τα σωματεία κινούμενοι εναντίον όλων όσοι ήταν μέλη αυτών, απείλησαν με μηνύσεις και απολύσεις και τέλος, απέλυσαν ομαδικά τους εργαζόμενους. Στην τελευταία μάλιστα περίπτωση, επιστράτευσαν και ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις εναντίον των αγωνιζόμενων εργατών, προκειμένου να τους διώξουν από τις εγκαταστάσεις του εργοστασίου, συλλαμβάνοντάς τους και προσάπτοντάς τους βαριές κατηγορίες. Και οι δύο αγώνες βρίσκονται σε εξέλιξη και αναδεικνύουν μια σειρά σημαντικών ζητημάτων, όπως είναι η αλληλεγγύη της βάσης, η δημιουργία ενός μαχητικού πνεύματος μέσα από τον ίδιο τον αγώνα, οι ασφαλείς και υγιείς συνθήκες εργασίας, η μόλυνση του περιβάλλοντος και ο κίνδυνος για τις ζωές εργατών και κατοίκων από την έλλειψη συντήρησης των εγκαταστάσεων, τα γεωπολιτικά συμφέροντα του ελληνικού κράτους, η καταστολή κάθε είδους αγώνα και αντίστασης, η κρατική προσπάθεια διαίρεσης των καταπιεσμένων μέσω

της διχόνοιας και της προπαγάνδας εναντίον όλων όσοι αγωνίζονται. Οι δύο συγκεκριμένοι αγώνες αποτελούν μια πρώτη εφαρμογή του νέου αντεργατικού νόμου και προμη-νύουν την όξυνση της σκληρής κατασταλτικής γραμμής που το κράτος και το κεφάλαιο ακολουθούν απαρέγκλιτα τα τε-λευταία χρόνια απέναντι στα αγωνιζόμενα κομμάτια των καταπιεσμένων, απέναντι στις ταξικές και κοινωνικές αντι-στάσεις, απέναντι σε οποιοδήποτε ψήγμα διαμαρτυρίας και ανυπακοής ενάντια στις απάνθρωπες πολιτικές τους.

Τον τελευταίο, όμως, χρόνο προέκυψαν και μια σειρά άλλοι εργατικοί αγώνες, γεγονός που δείχνει μια πρωτόλεια διάθε-ση υπεράσπισης των εργατικών συμφερόντων και δικαιωμά-των απέναντι στις ληστρικές διαθέσεις κράτους και κεφαλαίου. Στη Λάρυμνα η κυβέρνηση ανακοίνωσε στους εργαζόμενους της ΛΑΡΚΟ την πρόθεση της να τους απολύσει όλους μέσα στον Φλεβάρη, προκειμένου να ικανοποιήσει το αίτημα των επενδυτών, σε συνδυασμό με την αποχώρησή τους από τους οικισμούς που μένουν τα τελευταία χρόνια με τις οικογένειές τους. Η απόφαση των εργαζομένων μέσα από τη γενική συνέλευση ήταν η συνέχιση του αγώνα τους μέχρι να δικαιωθούν. Ταυτόχρονα, στο λιμάνι του Πειραιά, οι ερ-γαζόμενοι της Cosco συνεχίζουν τον δυναμικό αγώνα τους, διεκδικώντας υπογραφή ΣΣΕ που θα καλύπτει όλους τους εργαζόμενους, εφαρμογή του νόμου για τα ΒΑΕ, επανα-πρόσληψη όλων των συμβασιούχων που δεν ανανεώθηκαν οι συμβάσεις τους, μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους. Σημαντικός και νικηφόρος υπήρξε επίσης ο αγώνας των διανομέων της e-food, ενάντια στην προσπάθεια της εται-



ρείας για υπογραφές συμβάσεων ορισμένου χρόνου και για τη βελτίωση των ιδιαίτερα επικίνδυνων συνθηκών εργασίας κάτω από τις οποίες δουλεύουν οι διανομείς. Το ίδιο διάστημα εκδηλώθηκαν διαμαρτυρίες αγροτών και κτηνοτρόφων, ενώ μέχρι και το ιδιαίτερα υποτιμημένο δυναμικό των εργατών γης οργανώνεται και μάχεται για καλύτερες συνθήκες εργασίας, όπως για παράδειγμα στη Μανωλάδα.

Όλα τα παραπάνω γεγονότα δεν αποτελούν κάποια απόδειξη ξαφνικής έντασης της ταξικής πάλης ή μαζικοποίησης των αγώνων και των κινημάτων. Ας μη γελιόμαστε. Αποτελούν, όμως, ενδείξεις της ανάγκης των εργαζομένων να οργανωθούν, να ενωθούν σε κοινούς αγώνες για να αντιμετωπίσουν την επίθεση που δέχονται, να βελτιώσουν τις συνθήκες στις οποίες εργάζονται, να προστατεύσουν τις ζωές τους. Δείχνουν ότι η ιστορία δεν τελείωσε όπως περίμεναν διάφοροι κονδυλοφόροι του νεοφιλελευθερισμού, αλλά αντιθέτως

συνεχίζει να προκαλεί ανησυχία στους ισχυρούς αυτού του κόσμου η προσπάθεια αντίστασης των αδύναμων και των καταπιεσμένων. Τα διάφορα αντεργατικά νομοσχέδια είναι η εφαρμογή μιας πολιτικής που ξεκινάει από τη στέρηση του οράματος στις τάξεις των καταπιεσμένων, την ιδεοληψία του «τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει», του «δεν υπάρχει κανένα νόημα», του φαντασιακού της κοινωνικής ανέλιξης σε ένα σύστημα βαθιά χρεοκοπημένο και προβληματικό. Αυτή ακριβώς είναι και η σημασία αυτών των αγώνων. Αποτελούν μικρές εστίες αντίστασης και αγώνα που μπορούν να λειτουργήσουν συνδυαστικά με μια συντονισμένη προσπάθεια ανασυγκρότησης της οργάνωσης σε ταξικό επίπεδο, χαράσσουν μια λανθάνουσα δυνατότητα για το μέλλον, μια δυνατότητα που οι δυνάμεις των αναρχικών πρέπει να αδράξουν και να καταβάλουν μια σημαντική προσπάθεια για την ενσάρκωση των προοπτικών που ανοίγει. Η ανάγκη για οργάνωση υπάρχει, η καταπίεση και η εκμετάλλευση είναι κάτι παραπάνω από ορατές, σημασία έχουν οι τρόποι προώθησης του αναρχικού προτάγματος και της οργάνωσης με ελευθεριακά χαρακτηριστικά σε όλα τα επίπεδα, για την επανασύνδεση του αναρχισμού με τα καταπιεσμένα κοινωνικά στρώματα με μαζικούς όρους.

## Η ανάγκη και οι προοπτικές της ταξικής οργάνωσης στο παρόν

Μέσα σε όλη αυτή τη ζοφερή συνθήκη, πρώτο και κύριο βήμα είναι η οργάνωση των καταπιεσμένων και των από τα κάτω προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη συνεχιζόμενη επίθεση από κράτος και κεφάλαιο. Κι αυτό θα γίνει μόνο μέσα από την ταξική οργάνωση στη βάση και στους χώρους δουλειάς, την ενίσχυση των δομών αγώνα, την αλληλεγγύη, την αλληλοβοήθεια, τη συλλογικοποίηση, τα βασικά και διαχρονικά προτάγματα του ελευθεριακού κινήματος.

Η έλλειψη της ταξικής οργάνωσης στη βάση το προηγούμενο διάστημα των διαδοχικών λοκντάουν έδειξε και μια από τις βασικές αδυναμίες του ευρύτερου κινήματος σε μια περίοδο έντασης και όξυνσης της εκμετάλλευσης και της καταστολής με πρόσχημα την πανδημία του κορονοϊού. Το ζήτημα, όμως, είναι αρκετά βαθύτερο και δεν μπορεί να εξαντληθεί ούτε στα πλαίσια μιας εισήγησης ούτε στο περιθώριο ενός κειμένου. Απαιτεί συλλογικές διαδικασίες και κοινές προσπάθειες ώστε να αναλυθεί όσο το δυνατόν καλύτερα η κατάσταση σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο και να πραγματοποιηθούν συγκεκριμένες κινήσεις ταξικής οργάνωσης στη βάση με ελευθεριακά χαρακτηριστικά. Θα προσπαθήσουμε, παρ' όλα αυτά, να εντοπίσουμε κάποια βασικά σημεία των λόγων απουσίας μιας σταθερής οργάνωσης με ταξικά χαρακτηριστικά από μεριάς του αναρχικού χώρου και να παρουσιάσουμε κάποιες σκέψεις που έχουμε για το μέλλον. Να τονίσουμε στο συγκεκριμένο σημείο ότι έχουν ήδη γίνει αξιόλογες κι-

νήσεις τόσο σε επίπεδο δημιουργίας σωματείων βάσης όσο και σε επίπεδο συγκρότησης ενός τρίτου πόλου απέναντι στον εργοδοτικό συνδικαλισμό της ΓΣΕΕ και τον γραφειοκρατικό του ΠΑΜΕ. Στόχος είναι να οικοδομήσουμε κάτι καλύτερο και συνολικότερο πάνω στις ήδη υπάρχουσες προσπάθειες και δεν υπάρχει καμιά μορφή αντιπαράθεσης, αλλά σύμπλευσης, ώστε να προκύψουν νέες προσπάθειες, να εκφραστεί περισσότερος κόσμος μέσα από συλλογικά σχήματα και να οργανωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι αγωνιστές και αγωνίστριες απέναντι στην καπιταλιστική εκμετάλλευση.

Κάποια σημεία που έχουμε εντοπίσει αναφορικά με τη σχετική αδυναμία κίνησης του α/α χώρου σχετικά με ταξικά ζητήματα, αφορούν τόσο την ίδια τη φύση του κινήματος όσο και τη μορφή των εργασιακών σχέσεων στον ελλαδικό χώρο.

A) Από τη μια πλευρά, παρόλο που το αναρχικό κίνημα ιστορικά έχει προκύψει μέσα από τα σπλάχνα του ίδιου του εργατικού κινήματος και του αγώνα για τη συλλογική χειραφέτηση κι απελευθέρωση, είναι τα τελευταία δέκα χρόνια και με το ξέσπασμα της καπιταλιστικής κρίσης που άρχισε να παράγεται ένας συνολικότερος λόγος και περισσότερες κινήσεις για το ζήτημα της ταξικής εκμετάλλευσης από μια σημαντική μερίδα του κινήματος στην Ελλάδα. Έπρεπε να δοθεί μια εντατική θεωρητική μάχη ενάντια σε μεταμοντέρνα αφηγήματα που δημιουργούσαν σύγχυση και αποπολιτικοποιούσαν τον κόσμο του αγώνα, αφηγήματα που αδυνατούσαν να αναλύσουν το φαινόμενο της καπιταλιστικής κρίσης που εμφανίστηκε την περίοδο εκείνη, καθώς και να δώσουν απαντήσεις και να ανοίξουν δρόμους αγώνα για τους καταπιεσμένους. Η

«ιδεολογική» αυτή σύγχυση έχει αντιμετωπιστεί τα τελευταία χρόνια με μια γενικότερη οργανωτική δουλειά σε πολιτικό και θεωρητικό επίπεδο και μένει να φανούν και κάποια απτά αποτελέσματα και σε άλλα πεδία, όπως έχουν ήδη φανεί στο πεδίο του αγώνα στα πανεπιστήμια, στην ανάλυση ενάντια στην πατριαρχία, στην εκμετάλλευση του περιβάλλοντος κτλ. Το βασικό ζήτημα είναι η ενίσχυση των οργανωτικών προσπαθειών και κατά συνέπεια η αναβάθμιση της αναρχικής παρουσίας με πραγματικούς όρους κινήματος, δηλαδή ο συντονισμός των αναρχικών δυνάμεων, η σταθερή τους παρέμβαση, η περαιτέρω διάδοση των ελευθεριακών προταγμάτων, η δημιουργία περισσότερων δομών αγώνα και η οργανική αλληλεπίδραση της αναρχικής παρουσίας σε όσο το δυνατόν περισσότερα κοινωνικά πεδία. Οι κίνδυνοι του ρεφορμισμού, της αποπολιτικοποίησης και της άντλησης πολιτικής υπεραξίας άλλων πολιτικών δυνάμεων πάνω στους αγώνες και τη δυναμική παρουσία των αναρχικών είναι πάντα ορατοί. Γι' αυτό και είναι σημαντική η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων από τους δυναμικούς αγώνες των τελευταίων δεκαετιών και η συνέχιση κι ενίσχυση των οργανωτικών προσπαθειών που προέκυψαν ως απόρροιά τους. Οι αγώνες του χθες φωτίζουν τον δρόμο του αύριο κι αυτό που έχει σίγουρα φανεί είναι ότι τα μεταμοντέρνα αφηγήματα της «εναλλακτικότητας», του «τέλους της ιδεολογίας», της άρνησης της πολιτικής συναντιούνται με αυτά του αφορμαλισμού και μιας υποτιθέμενης υπερεπαναστατικότητας μέσα από μονοπάτια στρωμένα με υλικά από άλλους πολιτικούς χώρους κι από την εσωτερίκευση της ήττας των επαναστατικών



κινήματων του παρελθόντος σε έναν και μόνο δρόμο: αυτόν του ρεφορμισμού, της αποσπασματικής δράσης, της ενίσχυσης δυνάμεων εχθρικών προς το αναρχικό κίνημα.

Β) Μαζί με τη συγκεκριμένη κατάσταση υπάρχει και μια επιχειρούμενη διείσδυση της κυρίαρχης ιδεολογίας στη μάζα των καταπιεσμένων, η οποία προωθεί την αποπολιτικοποίηση, τη δαιμονοποίηση της οργάνωσης των εργαζομένων με αφηγήματα περί μειοψηφιών που καταπιέζουν τα δικαιώματα της πλειοψηφίας, την εξατομίκευση των εργαζομένων, τη σύνδεση του συνδικαλισμού με διεφθαρμένα πρόσωπα εξουσίας που πάντα συνεργάζονται με την εργοδοσία. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πρώτη και κύρια κατασταλτική κίνηση είναι η απονομηματοδότηση των αγώνων και η στέρηση προοπτικής για τους καταπιεσμένους. Η συστηματική προπαγάνδα και η προώθηση θεωριών διάσπασης των εκμεταλλεόμενων τάξεων, όπως ο ρατσισμός και ο εθνικισμός, λειτουργούν συνδυαστικά με τις παραπάνω απόψεις. Γι' αυτό και είναι σημαντική η επανασύνδεση των ελευθεριακών προταγμάτων με τις ευρύτερες λαϊκές μάζες, η μάχη ενάντια σε φασιστικά-εθνικιστικά μορφώματα που αποπροσανατολίζουν τον κόσμο από τους πραγματικούς καταπιεστές του, η δημιουργία δομών και συνελεύσεων ή η ενίσχυση των υπαρχουσών που θα λειτουργήσουν ως ένα συνεκτικό δίκτυο διάδοσης των αναρχικών ιδεών και οργανωτικής αναβάθμισης με όρους κινήματος.

Σ' όλη αυτή την ενιαία αφήγηση σημαντικό ρόλο παίζει η αποτυχία των απελευθερωτικών προσπαθειών του προηγούμενου αιώνα. Οι νικητές του χθες έρχονται να επιβάλουν

μια απόλυτη κυριαρχία και μια ιδεολογική ηγεμονία μιας αδιαμφισβήτητης πραγματικότητας, ότι δηλαδή δεν υπάρχουν άλλες λύσεις, παρά μόνο το σύστημα που ζούμε τώρα κι ότι κάθε προσπάθεια αμφισβήτησης είναι ανώφελη, ανούσια και ξεπερασμένη, απομεινάρια άλλων εποχών που έχουν περάσει ανεπιστρεπτί. Δυστυχώς, οι συγκεκριμένες θεωρήσεις βρίσκονται σε ευθεία διάδραση με αφηγήματα στο εσωτερικό του κινήματος που δεν εκλαμβάνουν τις αποτυχίες των χειραφετητικών προσπαθειών του 20ού αιώνα και τις μεγάλες σφαγές που τις συνόδευσαν ως πολύτιμα μαθήματα για τον εμπλουτισμό των σύγχρονων αγώνων των καταπιεσμένων, αλλά ως φαντάσματα του παρελθόντος που πρέπει να ξορκιστούν, καθώς δεν συνάδουν με τη σημερινή πραγματικότητα. Μ' αυτόν τον τρόπο κόβεται το νήμα της διαχρονικής πάλης των καταπιεσμένων για τη συνολική απελευθέρωσή τους και το κενό που ανοίγεται, καλύπτεται από αποσπασματικές αναλύσεις άλλων πολιτικών χώρων, κυρίως (νέο)φιλελεύθερων και μεταμοντέρνων αποχρώσεων, αφομοιώσιμων από την κυρίαρχη αφήγηση σε κάθε περίπτωση.

Γ) Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η ίδια η φύση των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα είναι αυτή που κατά κύριο λόγο κατακερματίζει τους ίδιους τους εργαζόμενους σε μικρότερες μονάδες. Στην εποχή της τεχνολογικής επανάστασης στον τομέα των πληροφοριών, η εργασιακή εκμετάλλευση δεν συνίσταται ως επί το πλείστον σε καρβουνιασμένα πρόσωπα και ροζιασμένα χέρια (υπάρχουν κι αυτά, αλλά σε μικρότερο βαθμό στον δυτικό κόσμο), αλλά σε τάλαιπωρημένους εργαζόμενους που δουλεύουν εξαντλητικά

ωράρια σε γραφεία, σε διαφόρων ειδών υπηρεσίες κτλ., αποκομμένοι μεταξύ τους και με ιδεολογικά αφηγήματα εργασιακής ανέλιξης των ικανότερων, success stories που αποτελούν σενάρια για ταινίες κι όχι μια απτή πραγματικότητα.

Στον ελλαδικό χώρο που πρώτη και κύρια βιομηχανία αποτελεί ο τουρισμός, οι κύριες μορφές απασχόλησης περιστρέφονται γύρω από τη συγκεκριμένη βιομηχανία, από τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες που έχει. Η επιδίωξη του κέρδους με κάθε κόστος σε μια συγκεκριμένη περίοδο, η ανασφάλιστη κι ελαστική εργασία για τη μεγιστοποίηση των κερδών των αφεντικών, η απασχόληση μόνο κατά την τουριστική περίοδο αποτελούν κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες, η οργάνωση σε ταξικό επίπεδο καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη (σε συνδυασμό με τους παράγοντες που αναφέραμε παραπάνω) σε έναν κυκεώνα σχετικά μικρών εργασιακών μονάδων που απασχολούν προσωπικό για ένα σύντομο χρονικό διάστημα και με το ρίσκο εκδικητικών απολύσεων, οι οποίες διευκολύνονται από ένα ευνοϊκό νομοθετικό πλαίσιο, να ελλοχεύει πάντα.

Θα μπορούσαν να αναφερθούν πολλές ακόμα πτυχές αυτής της κατάστασης, ωστόσο ο σκοπός μας ήταν απλώς να θίξουμε κάποια κύρια ζητήματα που εντοπίζουμε. Οι δυσκολίες, λοιπόν, είναι πολλές και τα εμπόδια εξίσου πολλά, όμως θεωρούμε ότι πρέπει να γίνουν κάποιες συγκεκριμένες κινήσεις απέναντι στις προσπάθειες κατακερματισμού των καταπιεσμένων κι επίτασης της ταξικής εκμετάλλευσης. Αυτή τη στιγμή θεωρούμε ότι προέχει να οργανωθεί σε αυτό το επίπεδο πρωταρχικά ο κόσμος του αγώνα, να δοθούν δηλαδή

προοπτικές και δίοδοι στον κόσμο που πλαισιώνει το αναρχικό κι ευρύτερο κίνημα. Γι' αυτόν τον λόγο, πιστεύουμε ότι η αρχή πρέπει να γίνει με τη δημιουργία ταξικών συνελεύσεων της βάσης με ελευθεριακά χαρακτηριστικά, ενάντια σε κομματικούς μηχανισμούς, γραφειοκρατίες κι εργοδοτικούς συνδικαλισμούς, συνελεύσεων που θα αναλύσουν το πεδίο των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα και τις δυνατότητες οργάνωσης των εργαζομένων στη βάση. Στόχος είναι να αποτελέσουν αρχικά έναν χώρο συγκέντρωσης των εργαζομένων, έκφρασης ατόμων που είναι εγκλωβισμένα στην ανεργία, τη μαύρη εργασία, την επισφάλεια αλλά και ανίχνευσης των δυνατοτήτων να προκύψουν νέες προσπάθειες σωματείων βάσης σε άλλους εργασιακούς κλάδους, τα οποία δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή. Αποτελούν ουσιαστικά μια προσπάθεια προσπάθεια ενίσχυσης της παρουσίας του κινήματος σε περισσότερα πεδία, έκφρασης, συλλογικοποίησης και οργάνωσης περισσότερων αγωνιστών προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εντεινόμενη εκμετάλλευση από κράτος και κεφάλαιο και δημιουργίας περισσότερων συλλογικών δομών αντίστασης στο υπάρχον με επαναστατικά χαρακτηριστικά.

Είναι σημαντικό να ενισχυθούν τα υπάρχοντα σωματεία, να δημιουργηθούν νέα, να συγκροτηθούν συνελεύσεις που θα έχουν τη δυνατότητα να εκπροσωπήσουν και να εκφράσουν το ρευστό πεδίο των εργασιακών σχέσεων κι όλες αυτές οι δομές να μπορούν -μέσα από τη συνεργασία και τον συντονισμό τους- να προτάξουν την αλληλεγγύη, την αυτοοργάνωση, τη μαχητική και αγωνιστική στάση στους χώρους εργασίας, τα διαχρονικά ελευθεριακά χαρακτηριστικά μιας επαναστατικής

θεώρησης της συνδικαλιστικής δράσης. Σε πρώτο στάδιο, σημαντική είναι η έμπνευση και η οργάνωση όλων εκείνων των αγωνιστών και αγωνιστριών που αποτελούν τον «κόσμο του αγώνα», των ανθρώπων που πλαισιώνουν τις δράσεις του κινήματος, αλλά που πολλές φορές το ίδιο το κίνημα αδυνατεί να αφουγκραστεί, να εμπνεύσει, να δώσει οργανωτικές λύσεις και διόδους για την οργανική τους συμμετοχή σε δομές εκτός των πολιτικών συλλογικοτήτων. Σε δεύτερο χρόνο, θα μπορέσει να έρθει μια συνεπής κοινωνική απεύθυνση σε ένα ευρύτερο κοινό, η οποία θα πρέπει να συνοδεύεται από μια σταθερή και συνεπή παρουσία όχι μόνο στο πεδίο της παρέμβασης στους εργασιακούς χώρους ως αναρχικοί αλλά και σε όσα περισσότερα κοινωνικά πεδία και αγώνες μπορούμε να προτάξουμε και να προωθήσουμε τα ελευθεριακά χαρακτηριστικά, τις αναρχικές οργανωτικές δομές. Σ' αυτή την προσπάθεια, σημαντικό είναι να θυμόμαστε ότι μπορεί το έναυσμα για τις σημαντικές επαναστατικές διαδικασίες να δίνεται από μεγάλες εξεγερτικές στιγμές, η αρχή τους όμως προκύπτει χρόνια και δεκαετίες πίσω, στις ταπεινές προσπάθειες συνειδητοποίησης της καταπίεσης κι οργάνωσης των εκμεταλλευόμενων για να την αντιμετωπίσουν. Διαδικασίες χρόνων που εμπεριέχουν την αυτομόρφωση, την παραγωγική αυτοκριτική, τη μετριοφροσύνη της καθημερινής δουλειάς, την ηθική διαπαιδαγώγηση για τη δημιουργία ισότιμων σχέσεων σεβασμού και αλληλεγγύης, την υπομονή και το πείσμα απέναντι στις αναποδιές και τις διώξεις και τέλος, την οργάνωση σε όλους τους τομείς.

Απέναντι στην εντεινόμενη ταξική εκμετάλλευση, τη λεηλα-

σία των δικαιωμάτων μας και την υποτίμηση των ζώων μας, να προτάξουμε τη συλλογική οργάνωση και αντίσταση των καταπιεσμένων. Απέναντι στη διαρκή χρεοκοπία κράτους και κεφαλαίου, τις αναλύσεις περί «τέλους της ιστορίας» και τα δομικά αδιέξοδα του καπιταλισμού, να αντιπαραθέσουμε τα ιδανικά ενός κόσμου ελευθερίας, ισότητας και αξιοπρέπειας. Για να ενισχύσουμε τον αγώνα για την απελευθέρωση και την κοινωνική επανάσταση, για την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό, ο οποίος απαιτεί υπομονή, επιμονή, αλληλεγγύη, συλλογικοποίηση και πολλή οργάνωση.

Libertatia, συλλογικότητα για τον ελευθεριακό κομμουνισμό,  
μέλος της ΑΠΟ-ΟΣ  
Ιούνιος 2022

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ  
Η ΑΝΑΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΩΝ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ/ΕΣ :  
ΤΗΣ ΚΑΝΑΛΑ ΟΙΛ  
ΤΗΣ ΒΦΛ ΚΑΒΑΛΑ  
ΤΗΣ COSCO  
ΤΗΣ ΛΑΡΚΟ



Μικροφωνική συγκέντρωση έξω από την  
Κατάληψη Libertatia

Σάββατο 26/2 στις 12:00

Επιχειρησιακή ομάδα του  
ελευθεριακού κινήματος  
**LIBERTATIA**  
μέλος της ΑΠΟ-ΟΣ